

Cuprins¹⁾

LEGEA NR. 263/2010 PRIVIND SISTEMUL UNITAR DE PENSII PUBLICE	5
Capitolul I. Dispoziții generale	5
Capitolul II. Bugetul asigurărilor sociale de stat	10
Capitolul III. Contribuția de asigurări sociale	12
Capitolul IV. Pensii	16
Secțiunea 1. Pensia pentru limită de vârstă	16
Secțiunea a 2-a. Pensia anticipată	20
Secțiunea a 3-a. Pensia anticipată parțială	20
Secțiunea a 4-a. Pensia de invaliditate	21
Secțiunea a 5-a. Pensia de urmaș	25
Secțiunea a 6-a. Calculul pensiilor	26
Secțiunea a 7-a. Stabilirea și plata pensiilor	28
Capitolul V. Alte drepturi de asigurări sociale	33
Capitolul VI. Casa Națională de Pensii Publice	35
Secțiunea 1. Organizarea CNPP	36
Secțiunea a 2-a. Atribuțiile CNPP și ale caselor teritoriale de pensii	37
Capitolul VII. Răspunderea juridică	39
Secțiunea 1. Infrațiuni	39
Secțiunea a 2-a. Contravenții	39
Capitolul VIII. Jurisdicția asigurărilor sociale	39
Capitolul IX. Dispoziții tranzitorii	41
Capitolul X. Dispoziții finale	48
Anexe	52
NORME DE APLICARE A L. NR. 263/2010	76
Capitolul I. Declarația nominală de asigurare, contractul de asigurare socială, declarația individuală de asigurare și contribuția de asigurări sociale	76
Capitolul II. Stagiul de cotizare în sistemul public de pensii. Certificarea stagiului de cotizare și a punctajului realizat în sistemul public de pensii	81
Capitolul III. Pensiile din sistemul public de pensii	82
A. Pensia pentru limită de vârstă	82
B. Pensia anticipată și pensia anticipată parțială	86
C. Pensia de invaliditate	87
D. Pensia de urmaș	88
E. Calculul pensiilor	89
F. Stabilirea și plata pensiilor	90
Capitolul IV. Procedura de încadrare în grad de invaliditate, revizuirea medicală și contestarea deciziei medicale asupra capacității de muncă	93
A. Procedura de încadrare în grad de invaliditate	93
B. Revizuirea medicală	95
C. Contestarea deciziei medicale asupra capacității de muncă	97
Capitolul V. Alte drepturi de asigurări sociale. Ajutorul de deces	98
Capitolul VI. Dispoziții tranzitorii	100
Capitolul VII. Dispoziții finale	106
Anexe	107

¹⁾ Actele normative cuprinse în prezenta lucrare au fost actualizate la data de 14 noiembrie 2019.

LEGEA NR. 127/2019 PRIVIND SISTEMUL PUBLIC DE PENSII	125
Titlul I. Dispoziții generale	125
Titlul II. Bugetul asigurărilor sociale de stat.....	131
Titlul III. Contribuția de asigurări sociale.....	133
Titlul IV. Prestații de asigurări sociale în sistemul public de pensii.....	136
Capitolul I. Pensii.....	137
Secțiunea 1. Pensia pentru limită de vârstă.....	137
Secțiunea a 2-a. Pensia anticipată.....	141
Secțiunea a 3-a. Pensia de invaliditate	141
Secțiunea a 4-a. Pensia de urmaș	145
Capitolul II. Calculul prestațiilor de asigurări sociale.....	146
Secțiunea 1. Calculul pensiilor	146
Secțiunea a 2-a. Pensia minimă.....	148
Capitolul III. Stabilirea și plata pensiilor.....	149
Capitolul IV. Alte prestații de asigurări sociale	156
Titlul V. Casa Națională de Pensii Publice	158
Capitolul I. Organizarea CNPP.....	159
Capitolul II. Atribuțiile CNPP și ale caselor teritoriale de pensii.....	160
Titlul VI. Răspunderea juridică	162
Capitolul I. Contravenții	162
Capitolul II. Jurisdicția asigurărilor sociale	162
Titlul VII. Dispoziții tranzitorii și finale.....	163
Capitolul I. Dispoziții tranzitorii	163
Capitolul II. Dispoziții finale	171
Anexe.....	173

LEGEA NR. 263/2010 PRIVIND SISTEMUL UNITAR DE PENSII PUBLICE¹⁾

Capitolul I Dispoziții generale

Art. 1. Dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile prezentei legi, prin sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, denumit în continuare sistemul public de pensii.

Art. 2. Sistemul public de pensii se organizează și funcționează având ca principii de bază:

a) *principiul unicității*, potrivit căruia statul organizează și garantează sistemul public de pensii bazat pe aceleași norme de drept, pentru toți participanții la sistem;

b) *principiul obligativității*, potrivit căruia persoanele fizice și juridice au, conform legii, obligația de a participa la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale exercitându-se corelativ cu îndeplinirea obligațiilor;

c) *principiul contributivității*, conform căruia fondurile de asigurări sociale se constituie pe baza contribuțiilor datorate de persoanele fizice și juridice participante la sistemul public de pensii, drepturile de asigurări sociale cuvenindu-se în temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite;

d) *principiul egalității*, prin care se asigură tuturor participanților la sistemul public de pensii, contribuabili și beneficiari, un tratament nediscriminatoriu, între persoane aflate în aceeași situație juridică, în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege;

e) *principiul repartitei*, pe baza căruia fondurile de asigurări sociale se redistribuie pentru plata obligațiilor ce revin sistemului public de pensii, conform legii;

f) *principiul solidarității sociale*, conform căruia participanții la sistemul public de pensii își asumă reciproc obligații și beneficiază de drepturi pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea riscurilor asigurate prevăzute de lege;

g) *principiul autonomiei*, bazat pe administrarea de sine stătătoare a sistemului public de pensii, conform legii;

h) *principiul imprescriptibilității*, potrivit căruia dreptul la pensie nu se prescrie;

i) *principiul incesibilității*, potrivit căruia dreptul la pensie nu poate fi cedat, total sau parțial.

Art. 3. (1) În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) *asigurat* – persoana fizică pentru care angajatorul/entitatea asimilată angajatorului este obligat/ă să rețină și să plătească contribuția de asigurări sociale, persoana fizică care realizează venituri din activități independente sau drepturi de proprietate intelectuală și care, pe baza declarației individuale de asigurare, dătează contribuția de asigurări sociale, potrivit prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările

¹⁾ M. Of. nr. 852 din 20 decembrie 2010; cu ultim. modif. aduse prin **L. nr. 215/2019** pt. modif. L. nr. 263/2010 (M. Of. nr. 921 din 14 noiembrie 2019).

ulterioare, precum și persoana fizică ce achită contribuția de asigurări sociale pe baza contractului de asigurare socială, potrivit prezentei legi;

b) *abrogată*;

c) *contract de asigurare socială* – contractul încheiat, voluntar, între persoane fizice și casele teritoriale de pensii în scopul asigurării în sistemul public de pensii în vederea obținerii pensiei pentru limită de vârstă sau în vederea completării venitului asigurat utilizat la calculul acestei categorii de pensie;

d) *contribuabil* – persoana fizică sau juridică ce plătește contribuții de asigurări sociale sistemului public de pensii, conform prezentei legi;

e) *declarație individuală de asigurare* – declarația fiscală pe baza căreia se realizează declararea veniturilor care reprezintă baza de calcul al contribuției de asigurări sociale în cazul persoanelor care realizează venituri din activități independente sau din drepturi de proprietate intelectuală pentru care există obligația depunerii acestora și care constituie documentul pe baza căruia se stabilește, în sistemul public de pensii, stagiul de cotizare și punctajul lunar, anual și mediu anual;

f) *declarație nominală de asigurare* – declarația fiscală pe baza căreia se realizează declararea veniturilor care reprezintă baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale în cazul persoanelor care realizează venituri din salarii și asimilate salariilor, precum și în cazul persoanelor care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală, altele decât cele prevăzute la lit. e), care constituie documentul pe baza căruia se stabilește stagiul de cotizare și punctajul lunar, anual și mediu anual;

g) *locuri de muncă în condiții deosebite* – locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii publice, pe toată durata timpului normal de muncă, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților;

h) *locuri de muncă în condiții speciale* – locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii publice, pe durata a cel puțin 50% din timpul normal de muncă, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe grave asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților;

i) *abrogată*;

j) *perioade asimilate* – perioadele pentru care nu s-au datorat sau plătit contribuții de asigurări sociale și care sunt asimilate stagiului de cotizare în sistemul public de pensii;

k) *prestații de asigurări sociale* – veniturile de înlocuire acordate la intervenirea riscurilor asigurate sub formă de pensii, ajutoare sau alte tipuri de prestații prevăzute de prezenta lege, pentru pierderea totală ori parțială a veniturilor asigurate;

l) *punctaj lunar* – numărul de puncte realizat de asigurat într-o lună, calculat prin raportarea câștigului salarial brut lunar sau, după caz, a venitului lunar asigurat, care a constituit baza de calcul al contribuției de asigurări sociale, la câștigul salarial mediu brut din luna respectivă, comunicat de Institutul Național de Statistică;

m) *punctaj anual* – numărul de puncte realizat de asigurat pe parcursul unui an calendaristic, obținut prin împărțirea la 12 a sumei punctajelor lunare;

n) *punctaj mediu anual* – numărul de puncte realizat de asigurat, calculat prin raportarea punctajului total realizat de acesta în întreaga perioadă de activitate la numărul anilor corespunzători stagiului complet de cotizare prevăzut de lege la data pensionării;

o) *riscuri asigurate* – evenimentele care, la producerea efectelor lor, obligă instituțiile sistemului public de pensii să acorde asiguraților prestațiile sociale, cu respectarea prevederilor prezentei legi (invaliditate, bătrânețe și deces);

p) *stagiu de cotizare* – perioada de timp pentru care s-au datorat contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii, precum și cea pentru care asigurații cu contract de asigurare socială au datorat și plătit contribuții de asigurări sociale la sistemul public de pensii;

• **RIL. Dec. ICCJ (Complet RIL) nr. 18/2015** [art. 3 alin. (1) lit. p), art. 19 alin. (1) L. nr. 263/2010]:

Perioada în care o persoană a fost ucenic cu plată și a urmat cursurile unei școli profesionale:

1. anterior datei de 1 ian. 1949 va fi considerată stagiul de cotizare dacă ucenicii au primit salariu ori au cotizat la fostele case de asigurări sociale; 2. între 1 ian. 1949 și 1 ian. 1954 va fi considerată vechime în muncă, indiferent dacă în privința ucenicilor a existat obligația virării contribuțiilor la fostele case de asigurări sociale, dar va reprezenta stagiul de cotizare numai în măsura în care s-a cotizat la fostele case de asigurări sociale; 3. după 1 ian. 1954 și până la 1 apr. 2001 va fi considerată stagiul de cotizare și vechime în muncă perioada practicii în producție (M. Of. nr. 801 din 28 octombrie 2015).

q) *abrogată*;

r) *stagiu complet de cotizare* – perioada de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare pentru a putea beneficia de pensie pentru limită de vârstă, pensie anticipată sau pensie anticipată parțială;

s) *abrogată*;

t) *stagiu minim de cotizare* – perioada minimă de timp prevăzută de prezenta lege în care asigurații au realizat stagiul de cotizare pentru a putea beneficia de pensie, la împlinirea vârstei standard de pensionare;

u) *stagiu potențial* – perioada de timp prevăzută de prezenta lege, considerată stagiul de cotizare și acordată la calculul pensiei de invaliditate, ca o creditare pentru stagiul de cotizare nerealizat din cauza afecțiunilor invalidante;

v) *vârstă standard de pensionare* – vârsta stabilită de prezenta lege, pentru bărbați și femei, la care aceștia pot obține pensie pentru limită de vârstă, în condițiile legii, precum și vârsta din care se operează reducerile prevăzute de lege;

w) *câștig salarial brut/salariu lunar brut* – veniturile din salarii sau asimilate salariilor care au constituit/constituie baza de calcul al contribuției de asigurări sociale, conform legislației în vigoare pentru perioadele ulterioare datei de 31 martie 2001;

x) *nevăzător* – persoana care prezintă deficiență vizuală gravă, din cauza căreia este încadrată în grad de handicap grav;

y) *venituri din activități dependente* – venituri din salarii și venituri asimilate salariilor.

(2) *Abrogat.*

Art. 4. (1) De la data intrării în vigoare a prezentei legi, Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale devine Casa Națională de Pensii Publice, denumită în continuare CNPP, instituție care păstrează modul de organizare și funcționare, preia personalul, precum și drepturile și obligațiile acesteia.

(2) Administrarea sistemului public de pensii se realizează prin CNPP, care funcționează și îndeplinește atribuțiile prevăzute de prezenta lege.

(3) În subordinea CNPP funcționează case județene de pensii, în fiecare municipiu-reședință de județ, precum și Casa de Pensii a Municipiului București, denumite în continuare case teritoriale de pensii.

(4) CNPP poate înființa case locale de pensii, în funcție de numărul și structura asiguraților, care funcționează sub conducerea și controlul casei județene de pensii, respectiv ale Casei de Pensii a Municipiului București.

Art. 5. (1) Asigurații sistemului public de pensii pot fi cetățeni români, cetățeni ai altor state sau apatrizi, pe perioada în care au, conform legii, domiciliul sau reședința în România.

(2) Pot fi asigurați ai sistemului public de pensii și cetățenii români, cetățenii altor state și apatrizii care nu au domiciliul sau reședința în România, în condițiile prevăzute de instrumentele juridice cu caracter internațional la care România este parte.

(3) Asigurații au obligația să plătească contribuții de asigurări sociale și au dreptul să beneficieze de prestații de asigurări sociale, conform prezentei legi.

Art. 6. (1) În sistemul public de pensii sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii:

I. a) persoanele care desfășoară activități pe bază de contract individual de muncă;

b) funcționarii publici;

c) *abrogată*.

d) alte persoane care realizează venituri asimilate salariilor pentru care se datorează contribuție de asigurări sociale, potrivit prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Codul fiscal.

II. persoanele care își desfășoară activitatea în funcții electivă sau care sunt numite în cadrul autorității executive, legislative ori judecătorești, pe durata mandatului, precum și membrii cooperatori dintr-o organizație a cooperației meșteșugărești, ale căror drepturi și obligații sunt asimilate, în condițiile prezentei legi, cu cele ale persoanelor prevăzute la pct. I;

III. persoanele care beneficiază de drepturi bănești lunare, ce se asigură din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în condițiile legii, denumite în continuare șomeri;

IV. persoanele care realizează venituri din activități independente și/sau din drepturi de proprietate intelectuală, pentru care se datorează contribuție de asigurări sociale, potrivit prevederilor Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

V-VI. *abrogate*.

(2) Orice persoană se poate asigura în sistemul public de pensii în baza unui contract de asigurare socială, în vederea obținerii pensiei pentru limită de vârstă și, după caz, în vederea completării venitului asigurat utilizat la calculul acestei categorii de pensie.

Art. 7. (1) Persoanele juridice sau fizice la care își desfășoară activitatea asigurații prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. I și II, precum și asigurații care realizează venituri din drepturi de proprietate intelectuală, alții decât cei care depun declarație individuală de asigurare, denumite în continuare angajatori sau entități asimilate angajatorului, cât și instituțiile care efectuează plata drepturilor de șomaj pentru șomerii prevăzuți la art. 6 alin. (1) pct. III sunt obligate să întocmească și să depună, la organul fiscal central, declarația nominală de asigurare.

(2) În situația în care se constată erori în cuprinsul declarațiilor prevăzute la alin. (1), indiferent de cauzele producerii acestora, și/sau modificări ale datelor pe baza cărora se stabilesc stagiul de cotizare și punctajul mediu anual ale asiguratului, persoanele juridice sau fizice prevăzute la alin. (1) sunt obligate să întocmească și să depună o declarație nominală de asigurare rectificativă.

(3) Termenele și modalitățile de depunere a declarațiilor prevăzute la alin. (1) și (2) sunt prevăzute în Codul fiscal.

Art. 8-9. *Abrogate*.

Art. 10. (1) Pentru perioadele de după 31 martie 2001, informațiile preluate din declarația nominală de asigurare prevăzută la art. 7 alin. (1) și (2), precum și din declarația privind evidența nominală a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat, prevăzută de Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare, constituie elementele pe baza cărora se stabilește stagiul de cotizare în sistemul public de pensii și punctajul anual pentru asigurații sistemului public de pensii.